

ÉKEV

(V. Mózes 7.12. – 11.25.)

עֶקֶב

A **sivatagi** vándorlás eseményeit sorolja Mózes. A szidra, miután felsorolja azt a hét kiemelt növényt, amelynek termése az Igéret földjének nevezetessége, az utóáldás eredetéről értekeznek, amelyből hármat alkottak bölcseink.

Mózes mesterünk, egyik búcsúbeszédében, ami a Sömá-Jiszráél folytatása, ezt mondja: “Tanítsátok meg erre gyermekeiteket, beszélve róluk, amikor otthon ülsz, vagy az úton jársz, amikor lefekszel, és amikor felkelsz és írjátok ezt (a mezuzát) ajtóitok félfájára, hogy hosszú életűek legyetek, ti és gyermekeitek, a földön, amelyről megesküdött az Örökkévaló, hogy nekik (nektek) adja...”. Ezek a versek – amelyek a hetiszakas egyik kiemelkedően fontos mozzanatai – a zsidó nevelés manifesztuma. Amikor Európa még fehér folt volt a térképen és Ázsiában az analfabétizmus volt a “norma” – a zsidóknál már rég bevezették a kötelező oktatást – hat éves kortól kezdődően. Jósua ben Gámlá, a második Szentély egyik főpapja volt az, aki ezt a forradalmi lépést kezdeményezte, (Alexander Jánáj, a Hasmonaeus király idejében, miután látta, hogy nem minden zsidó gyerek kap minimális zsidó nevelést. Ekkor ő iskolákat – Hédereket – létesített minden városban és faluban, ahová a gyerekeket 6 vagy hét éves koruktól kezdve járaták (a gyerek fejlődésétől függően). Bölcseink nagyon dicsérték Ben-Gámlát, és azt mondták, hogy ha nem ő – a Tóra kiveszett (“elfelejtődött”) volna Izraelből. Figyelemreméltó hogy ugyanezt mondták Ezráról, az Írástudóról is. Először – mondja a Talmud – akinek volt apja, az tanította gyerekeit – otthon. Ha a gyerek árva volt, vagy az apa nem képes arra tanítsa (előfordul) – akkor a gyerek nem tanult. Később, ezen okulva – iskolákat létesítettek... Jeruzsálemben, mivel “Cionból jön a Tóra”. Látták azonban hogy ez nem elég, mert nem minden gyereket vittek fel szülei Jeruzsálembé és így, a vidéken, az oktatás a nullával volt egyenlő. Ekkor jött Ben-Gámlá, a főpap, akit Josephus Flavius is említ, és bevezette a kötelező oktatást, minden városban és faluban, hat éves kortól. Ez – érdemes emlékezni erre – kb. 100-150 évvel a polgári időszámítás kezdete előtt volt, vagyis, kb. 2100 évvel ezelőtt. Megdöbbentő látni hogy a Talmudbölcsek mennyire értettek a modern pedagógia által, az elmúlt 100 évben “feltalált” alapelvekhez: egy osztályban nem lehet több, mint 25 gyerek. Ha ötvenen vannak, akkor két tanító kell, és ha csak negyvenen – akkor kell egy tanító és egy kisegítő oktató. Nem szabad a gyerekeket fenyegetni úgy, hogy fájjon vagy kárt okozzon, legfeljebb egy cipőfüzőnyi bőrszinórral... ha van egy jobb tanító, akkor elődjét el lehet küldeni...” Nem csoda tehát hogy a zsidók között soha vagy alig voltak analfabéták. A fent idézett két vers előtt, azt mondja Mózes (szakaszunkban, uo.), hogy ha nem hallgattok a figyelmeztetésre, és nem őrзите a Tórá, akkor kivesztek arról a jó földről, amit az Örökkévaló nektek ad. “Tegyétek ezen szavaimat szívetekre és lelketekre, kössétek őket jelül kezetekre és legyenek, mint homlokkötő szemetek között!” . Mi a kapcsolat a kilátásba helyezett országvesztés és a Tfillin meg a Mezuzá között? Miért mondja ezt Mózes szinte “egy szuszra”? A Midrás tudja miért. “Mondá az Örökkévaló Izrael fiainak: Annak ellenére, hogy száműzlek benneteket az Országból, külföldre – tünjete ki azzal, hogy tartjátok a micvákat. Rakjátok Tfillint? Tegyétek fel az ajtóra mezuzát, hogy mindez ne legyen új számotokra, majd ha visszatértek a Galutból, Erebe...!”. A szakaszban, amit az idén augusztus 16-án olvasunk fel – találjuk még az Ország eszményi határait, “a pusztaságtól és Libanontól a nagy folyóig, Eufráteszig és onnan a földközi tengerig”...senki nem fog ellenállni, és ahová léptek az a tiétek lesz...” A szakaszban hat cselekvő és 2 tiltó parancsolat van.

Hetiszakasunk folytatja Mózes történelmi áttekintését a múltból, a pusztai vándorlásról. Az előző beszédekben a kémek küldetéséről és azt követő Mózes elleni lázongásokról volt szó. Meg kellett magyarázni a népnek miért vándorolt 40 évig a pusztában. Aktuális szakaszunk az arany borjú vétkét emeli ki, hogy a honfoglalás előtt álló nép szakítson végleg az egyiptomi állatkultusszal. Nem mulasztja el Mózes emlékeztetni a népet arra is, hogy csak az ő imája hárította el Izraelről Isten haragját és tette lehetővé a két új kőtábla megírását Szináj hegyén. A Tóra a “bevésés” szót használja a Tízparancsolat köre való írására. A Midrás a “charut” (vésés) szót más pontozással “chérut” -nak olvassa mondván, hogy a tíz ige betartása jelenti a szabadságot (“chérut”). Legfőbb témája a hetiszakasznak Erec Jiszráél dicsérete mind fizikai, mind szellemi szempontból. Fizikai értelemben “tejjel-mézzel folyó ország” Izrael öröksége. Hét nevezetes terméke búza, árpa, szőlő, füge, gránátalma, olaj és datolya. De vas és réz is az ország terméke, ahol nem szűkölködék az ember kenyérben. De a bőségért Istent kell áldani, és nem büszkélkedni saját erővel. “Ettől és jól laktál, áldd az Örökkévaló Istenedet.” (Az étkezés utáni ima parancsa!) Mózes megemlíti a “kiválasztottság” fogalmát is. Izrael kis nép, nem nagysága, ereje miatt választott ki, “nem a népek közötti nagyság miatt választott ki Isten, mert ti vagytok a legkisebbek közöttük”. Isten megőrizte az Atyáknak tett esküjét és kedvelt titeket. Így azt kéri tőletek, hogy féljétek az Örökkévalót, szeressétek és járjátok az Ő útjait”. A kiválasztottság nem több jogot, hanem több kötelességet rótt Izraelre! “Csak titeket emeltek ki a népek közül, ezért rovom fel összes bűneiteket” – mondotta a próféta. Melyek Isten útjai, miket Izraelnek követnie kell? Segíteni az

özvegyet és árvát, támogatni az idegent, sőt szeretni őt, “mert idegenek voltatok Egyiptomban. Ember és ember közti viszonyról kell Izráelnek példát mutatnia más népek számára is. A mózesi tanítás alapján a zsidó vallás humanista törvények kerete, és csak e keret betartása ad értéket az Isten és Ember közötti kapcsolatnak, áldozatnak, ünnepnek, imának. Hillél tanítása: “Mit magadnak nem akarsz, ne tedd másnak” – ez a Tóra lényege amit “egy lábon állva” is meg lehet tanulni. Az ország, melyet Izráel elfoglalni készül, szintén “kiválasztott” szent föld. “Isten szeme van rajta az év elejétől az év végéig”. Ezért Erec Jiszráel nem tűri a benne lakók bálványimádását, utálatos cselekedeteit. Miként “kiokádja” a Kánaániták romlottságát, úgy nem tűri majd Izráelt sem, ha az őslakók nyomdokain halad. Izrael joga az országra csak akkor érvényes, ha hű Istenéhez és annak törvényeihez. A hetiszakasz említi az egyiptomi kivonulásra emlékeztető rituális törvényeket. A “Mezuza” és a “Töfillin” pergamentjára írott szövegek nemcsak a Sömá Jiszráél” hitvallására, de a szolgálásra emlékeztető és az ország öröklési jogát magába foglaló szöveget is tartalmazza. “Hogy hosszú életűek legyetek ti és gyermekeitek azon a földön amit Isten esküvel ígért apáitoknak”. E szövegeket a minden napi imában mondjuk reggel és este. (“Kirját Smá” – “Smá olvasás”). Az örökklendő ország, az Ígéret Földje határait is megjelöli Mózes a heti szakaszban. “Lebanontól a pusztáig, az Eufrátesz folyótól a Vörös tengerig legyen határotok”. Befejezésül érdemes elgondolkozni azon, hogy az a tömeg, mely nem vallásos ugyan, de rendszeresen csókolgatja a Mezuzát, vajon tudja-e hogy mi van beleírva ? És tudja-e, hogy annak hivatása emlékeztetni a zsidó embert a “Smá” hitvallásra és nem “fétis” formában szerencsét hozni az őt csókolgatóra?

HÍREK A VILÁGBÓL

<p>A német kekszgyártó óriás elnézést kért a zsidók kizsákmányolása miatt a holokauszt idején. https://bzsh.hu/2024/08/21/nemet-kekszgyarto-orias-elnezest-kert-a-zsidok-kenyszermunkaja-miatt-a-holokauszt-idejen/</p>
<p>Önvédelmi képzés amerikai zsidó diákoknak. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/izrael-vedelmeben/onvedelmi-kepzes-amerikai-zsido-diakoknak</p>
<p>A Zsidó Kulturális Fesztivál szeptember 8. és 18. között hat helyszínen 26 programmal várja a közönséget. https://akibic.hu/2024/08/22/zsinagogak-mellett-a-golem-szinhaz-es-a-balint-haz-is-otthont-ad-a-zsido-kulturalis-fesztivalnak/</p>
<p>Ősszel dönt a kormány a Szeretetkórház felújításának befejezéséhez szükséges 2,5 milliárd forintos támogatásról. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/osszel-dont-a-kormany-a-szeretetkorhaz-felujitasanak-befejezeshez-szukseges-tamogatasrol</p>
<p>Arab izraeli orvos az ISIS szolgálatában, és a törvény érvényesítése. https://ujkelet.live/2024/08/22/arab-izraeli-orvos-az-isis-szolgalataban-es-a-torveny-ervenyesitese/</p>
<p>Cahal: Lövések nyomait találták a Khan Juniszből kimentett hat túszt holttestén. https://izraelinfo.com/2024/08/22/biden-vilagossa-tettem-netanjahu-szamarahogy-gyorsan-egyezesget-kell-kotni-hirszuret/</p>
<p>A Washington Post szerint a Hamász vezetője a föld alatt rekedt, miközben folyamatosan fogynak a készletei. https://www.atv.hu/kulfold/20240822/hamasz-vezeto-izrael-targyalas-beke</p>
<p>Oroszország nemzetközi elfogatóparancsot adott ki egy 99 éves kanadai volt Waffen-SS veterán ellen. https://24.hu/kulfold/2024/08/22/orosz-ukran-haboru-elo-hirfolyam-86/#oroszorszag-nemzetkozi-elfogatoparancsot-adott-ki-egy-99-eves-kanadai-volt-waffen-ss-veteran-ellen</p>
<p>Hollandiában jövőre fokozatosan megnyitják a náccal való kollaborálással gyanúsítottak aktáit. https://bzsh.hu/2024/08/20/hollandiaban-jovore-fokozatosan-megnyitjak-a-nacikkal-valo-kollaboralassal-gyanusitottak-aktait/</p>
<p>Irán válságban: Mély sebezhetőségre utalnak a merényletek. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/izrael-vedelmeben/iran-valsagban-mely-sebezhetosegre-utalnak-a-merenyletek</p>
<p>Weiss Manfréd és családja leginkább gyáraikról ismertek, pedig a zsidó nagyiparos bárónak komoly mezőgazdasági fejlesztései is voltak, amelyeket ma egyre többen emlegetnek az aszály sújtotta Dél-Alföldön. https://akibic.hu/2024/08/18/amikor-meg-weiss-manfred-ontozohajoja-locsolta-az-alfoldi-tajat/</p>
<p>Több tízezer ember “Bring them home” – “Hozzátok haza őket” skandalásba tört ki, felállt és végig állva maradt a Hersh Goldberg-Polin amerikai-izraeli túszt szüleinek beszédét hallgatva a chicagói demokrata nemzeti konvenció harmadik estéjén. https://www.szombat.org/hirek-lapszemle/tobbezer-ember-skandalta-a-demokratak-kampanyrendezvenyen-hozzatok-oket-haza</p>
<p>Fegyverek az ENSZ iskolája mellett, és a tárgyalások 2. köre. https://ujkelet.live/2024/08/22/fegyverek-az-ensz-iskolaja-mellett-es-a-targyalasok-2-kore/</p>
<p>A „Cabar akció”: Egy merész és vitatott módszer az izraeli fügekaktusz megmentéséért. https://izraelinfo.com/2024/08/21/a-cabar-akcio-egy-meresz-es-vitatott-modszer-az-izraeli-fugekaktusz-megmenteseert/</p>

